

॥ २१ ॥ २१ ॥ इत्यारण्यके पर्वणि नैलकंठीये भारतभावे दीपे एकोनत्रिंशदधिकशततमोऽध्यायः ॥ १२९ ॥ ॥ ७ ॥ इहेति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ ७ ॥
 ॥ ८ ॥ बध्वापाशैरिति शेषः विपाशः पाशहीनः अतएव विपाशानाम् ॥ ९ ॥ १० ॥ औत्तराणां औदीच्यानां ॥ ११ ॥ वर्षवसतिस्थानं ॥ १२ ॥ एष इति योरामः प्रख्यातः सत्यविक्रमश्च विदेहादुत्तरं च यद्वा

यत्र सत्त्वात्वनरश्चेष्टधूतपाप्माभविष्यसि ॥ इह सारस्वतैर्यज्ञैरिष्टवंतः सुरर्षयः ॥ ऋषयश्चैव कौतयतथाराजर्षयोपि च ॥ २१ ॥ वेदीप्रजापतेरेषासमंतात्पंचयो
 जना ॥ कुरौर्वैयज्ञशीलस्य क्षेत्रमेतन्महात्मनः ॥ २२ ॥ इति श्रीमहाभारते आरण्यके पर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि लोमश तीर्थयात्रायां एकोनत्रिंशदधिकशततमो
 ऽध्यायः ॥ १२९ ॥ ॥ ७ ॥ ॥ ७ ॥ लोमश उवाच इह मर्त्यास्तनूस्त्यक्त्वा स्वर्गं गच्छंति भारत ॥ मर्तुकामानराजान्निहायांति सहस्रशः ॥ १ ॥ एव
 माशीः प्रयुक्ता हि दक्षेण यजतापुरा ॥ इह ये वै मरिष्यंति ते वै स्वर्गं जितो नराः ॥ २ ॥ एषा सरस्वती रम्या दिव्या चौघवती नदी ॥ एतद्दिनशर्ननाम सरस्वत्या विशांप
 ते ॥ ३ ॥ द्वारं निषादराष्ट्रस्य येषां दोषात्सरस्वती ॥ प्रविष्टा पृथिवीं वीरमानिषादाहिमां विदुः ॥ ४ ॥ एष वै चमसोद्भेदो यत्र हस्यासरस्वती ॥ यत्रैनामभ्यवर्तंत सर्वाः
 पुण्याः समुद्रगाः ॥ ५ ॥ एतत्सिंधोर्महत्तीर्थं यत्रागस्य मरिंदम ॥ लोपामुद्रासमागम्य भर्तारमदृणीतवै ॥ ६ ॥ एतत्प्रकाशते तीर्थं प्रभासं भास्करद्युते ॥ इन्द्रस्य द
 यितं पुण्यं पवित्रं पापनाशनं ॥ ७ ॥ एतद्द्विष्णुपदं नाम महत्स्यते तीर्थमुत्तमं ॥ एषा रम्या विपाशा च नदी परमपावनी ॥ ८ ॥ अत्र वै पुत्रशोकेन वसिष्ठो भगवानृषिः ॥
 बध्वात्मानं निपतितो विपाशः पुनरुत्थितः ॥ ९ ॥ काश्मीरमंडलं चैतत्सर्वपुण्यमरिंदम ॥ महर्षिभिश्चाध्युषितं पश्येदं ब्राह्मिः सह ॥ १० ॥ यत्रौत्तराणां सर्वेषां नृ
 षीणां नाहुषस्य च ॥ अग्नेश्चैवात्र संवादः काश्यपस्य च भारत ॥ ११ ॥ एतद्द्वारं महाराजमानसस्य प्रकाशते ॥ वर्षमस्य गिरेर्मध्ये रामेण श्रीमताकृतं ॥ १२ ॥ ए
 षवातिकं षंडो वै प्रख्यातः सत्यविक्रमः ॥ नात्यवर्तत यद्द्वारं विदेहादुत्तरं च यः ॥ १३ ॥ इदमाश्वर्यमपरं देशे स्मिन्पुरुषर्षभ ॥ क्षीणे युगे तु कौतय शर्वस्य सहपाषैदः ॥
 १४ ॥ सहोमया च भवति दर्शनं कामरूपिणः ॥ अस्मिन्सरसि सत्रैर्वै चैत्रे मासि पितृनाकिनं ॥ १५ ॥ यजंते याजकाः सम्यक्परिवारं शुभार्थिनः ॥ अत्रोपसृश्य
 सरसि श्रद्धधानो जितेंद्रियः ॥ १६ ॥

रं यद्वर्षस्य द्वारं एषोऽनुग्रहमानो वातिकं षंडो वातानीतः पद्यादिसमूहो नात्यवर्तते न रामेण कृतमिति पूर्वोणाच्च यः अनेन वा योरप्यस्मिन् वर्षे प्रवेशो ना
 स्ति किमु तेन तस्येति पद्यादेर्वातानीतस्यात्राप्रवेशाद्रामसामर्थ्यं प्रत्यक्षमाश्वर्यमित्यर्थः ॥ १३ ॥ युगं पंचसंवत्सरात्मकं तस्मिन् क्षीणे समाप्ते सति यदा सौरसावनबाहस्यत्यनाक्षत्रांचांद्राः संवत्सरा एककालं समायंते स यु
 गक्षयकालस्तस्मिन्चित्यर्थः युगे क्षीणे इत्यस्य संवत्सरांत इति वार्थः चैत्रप्रतिपत्तयुगादिरिति व्यबहारात् ॥ १४ ॥ अतएव पूर्वदिने शिवं दृष्ट्वा प्रतिपदमारभ्य मासमात्रं पितृनाकिनं यजंत इति संगच्छते ॥ १५ ॥ १६ ॥